

Sygn. akt IV P 167/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący **SSR Magdalena Piątkowska**

Ławnicy: J. W., R. P.

Protokolant: Katarzyna Zych

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 grudnia 2016 roku w Ś.

sprawy z powództwa **G. Z.**

przeciwko Zakładowi (...) dla Nieletnich w Ś.

o odszkodowanie związane z wypowiedzeniem zmieniającym

I zasądza od strony pozwanej Zakładu (...) dla Nieletnich w Ś. na rzecz powoda G. Z. kwotę (...)zł brutto tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie zmieniające

II zasądza od strony pozwanej Zakładu (...) dla Nieletnich w Ś. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w (...) kwotę 358 zł tytułem kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powód G. Z. w pozwie skierowanym przeciwko Zakładowi (...) dla Nieletnich w Ś. domagał się zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwoty (...) zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem natychmiastowe wypowiedzenie funkcji kierowniczej, zasądzenia od strony pozwanej kosztów procesu oraz nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności. W uzasadnieniu podniósł, że decyzja Dyrektora placówki o odwołaniu go z funkcji kierowniczej została podjęta w sposób niezgodny z art. 38 ustawy o systemie oświaty, nie została przeprowadzona ocena pracy powoda, zaś przyczyna wskazana w decyzji nie jest powodem szczególnym i prawdziwym.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu podniosła, że w przedmiotowej sprawie nie mają zastosowania przepisy ustawy o systemie oświaty i dla skuteczności odwołania powoda ze stanowiska kierownika warsztatów szkolnych niezbędna jest jedynie zgoda Ministra Sprawiedliwości uzyskana w trybie § 24 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2001r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Powód zatrudniony jest w Zakładzie (...) dla Nieletnich w Ś. na stanowisku wychowawcy od dnia (...), a od dnia (...) roku na stanowisku nauczyciela praktycznej nauki zawodu.

Z dniem (...) roku powodowi powierzono funkcję kierownika warsztatów szkolnych do odwołania. W trakcie oceny pracy powoda w styczniu 2016 roku otrzymał on najwyższą liczbę punktów i ocenę wyróżniającą. W trakcie

zatrudnienia powód kilkakrotnie uzyskiwał od dyrektora placówki podziękowania za wysoki poziom profesjonalizmu, jak też za osobistą postawę.

W okresie od (...) roku powód pełnił obowiązki dyrektora placówki.

Dowód:

- akta osobowe powoda – w załączeniu.

Od dnia (...) roku obowiązki dyrektora Zakładu (...) dla Nieletnich w Ś. pełniła G. K., która w placówce zatrudniona była od (...) jako psycholog.

Powód w okresie od (...) roku przebywał na zwolnieniu lekarskim. W dniu (...) przyjechał do placówki i poinformował G. K. o swoim stanie zdrowia i konieczności skierowania do szpitala.

Pismem z dnia (...) roku Dyrektor placówki G. K. zwróciła się do Dyrektora Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich w Ministerstwie Sprawiedliwości w W. o wyrażenie zgody na dokonanie zmiany na stanowisku kierowniczym polegającej na powołaniu A. G. na stanowisko kierownika warsztatów szkolnych z dniem (...). W uzasadnieniu wskazała, że zmiany organizacyjne podyktowane są zmianą zależności służbowych w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań statutowych placówki.

Pismem z dnia (...) roku Dyrektor Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich w Ministerstwie Sprawiedliwości w W. wyraził zgodę na odwołanie z dniem (...) roku G. Z. ze stanowiska kierownika warsztatów szkolnych w Zakładzie (...) dla Nieletnich.

Decyzja z dnia (...) roku Dyrektor Zakładu (...) dla Nieletnich w Ś. odwołał powoda ze stanowiska kierownika warsztatów szkolnych z dniem (...) roku. W uzasadnieniu jako przyczynę odwołania wskazano zmianę zależności służbowych mającą na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zadań statutowych placówki.

Dowód:

- akta osobowe powoda – w załączeniu;

- wniosek do Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia(...) k. 47;

- pismo Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia (...) k. 48;

- zeznania świadka A. G. – e protokół z dnia 30.11.2016r. k. 43;

- zeznania powoda - e protokół z dnia 30.11.2016r. k. 43;

- zeznania pozwanej - e protokół z dnia 30.11.2016r. k. 43.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności w oparciu o zeznania powoda, zeznania świadka A. G. oraz zeznania pozwanej G. K., jak również dokumenty zgromadzone w aktach sprawy. Sąd dał wiarę powyższym dowodom w takim zakresie, w jakim każdy z nich stanowił podstawę dokonania ustaleń faktycznych w sprawie. Podstawę ustaleń Sądu w zakresie przebiegu zatrudnienia powoda stanowiły również akta osobowe pracownika. Sąd dał im wiarę w całości, albowiem ich prawdziwość i autentyczność nie budziła wątpliwości, jak również nie zostały one w tym zakresie zakwestionowane przez strony postępowania.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela ustawie podlegają nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w:

- publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010), z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1a, 1b oraz pkt 2 lit. a;

- zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382 oraz z 2015 r. poz. 1418 i 1707).

Natomiast art. 91c powyżej cytowanej ustawy stanowi, że w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami ustawy, mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy. Skoro zaś oświadczenie o odwołaniu pracownika wywiera skutki w warunkach pracy i płacy pracownika, to w niniejszej sprawie zastosowanie znajdzie odpowiednio przepis art. 42 kp.

Zgodnie zaś z art. 42 § 1 kp przepisy o wypowiedzeniu umowy o pracę stosuje się odpowiednio do wypowiedzenia wynikających z umowy warunków pracy i płacy. W oświadczeniu pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony lub o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinna być wskazana przyczyna uzasadniająca wypowiedzenia lub rozwiązanie umowy (art. 42§4 kp), przy czym przyczyna ta powinna być uzasadniona, konkretna i prawdziwa. Natomiast 45. § 1 kp stanowi, że w razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, sąd pracy - stosownie do żądania pracownika - orzeka o bezskuteczności wypowiedzenia, a jeżeli umowa uległa już rozwiązaniu - o przywróceniu pracownika do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowaniu. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na brzmienie art. 69 kp, zgodnie z którym, do stosunku pracy na podstawie powołania stosuje się przepisy dotyczące umowy o pracę na czas nieokreślony, z wyłączeniem przepisów regulujących między innymi rozpatrywanie sporów ze stosunku pracy w części dotyczącej orzekania o bezskuteczności wypowiedzeń i o przywracaniu do pracy. Z wyłączeń tych wynika, że w razie odwołania pracownik może dochodzić przed sądem tylko odszkodowania.

Wymóg "konkretności" definitywnego wypowiedzenia umowy o pracę był wielokrotnie analizowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Stanowisko judykatury w tym względzie można odnosić również do wypowiedzenia zmieniającego. I tak stwierdza się, iż " naruszenie art. 30 § 4 k.p. ma miejsce wówczas, gdy pracodawca nie wskazuje w ogóle przyczyny wypowiedzenia, bądź, gdy wskazana przez niego przyczyna jest niedostatecznie konkretna, a przez to niezrozumiała dla pracownika" (vide: wyrok SN z dnia 10 maja 2000 r., I PKN 641/99, OSNAP 01.20.618). Podkreślano, że konkretność wskazania przyczyny uzasadniającej wypowiedzenie umowy o pracę (art. 30 § 4 KP) należy oceniać z uwzględnieniem innych, znanych pracownikowi okoliczności uściślających tę przyczynę" (vide: wyrok SN z dnia 2 września 1998 r., I PKN 271/98, OSNAP 99.18.577). Wymóg konkretności jest traktowany przez Sąd Najwyższy nieco liberalniej niż wymóg podania przyczyny w ogóle, w odniesieniu do którego stwierdza się, iż " warunku podania pracownikowi w piśmie o wypowiedzeniu umowy o pracę jego przyczyny (art. 30 § 4 KP) nie może zastąpić ocena pracodawcy, że przyczyna ta - mimo że nie została wskazana - była znana pracownikowi" (vide: wyrok SN z dnia 5 maja 1999 r., I PKN 670/98, OSNAP 00.13.510).

Należy zatem stwierdzić, że przyczyna wypowiedzenia, również zmieniającego warunki pracy i płacy, powinna być sformułowana na tyle konkretnie, aby była zrozumiała i komunikatywna dla pracownika – możliwie bez odwoływania się do innych okoliczności zaszłych w trakcie realizacji umowy o pracę, ale wyjątkowo, z uwzględnieniem tych okoliczności, o ile ich związek z przyczyną podaną w wypowiedzeniu jest czytelny dla pracownika, umożliwiła sądową kontrolę poprawności formalnej i zasadności wypowiedzenia w granicach stwierdzeń podanych w wypowiedzeniu.

Wymóg "prawdziwości " przyczyny wypowiedzenia to stwierdzenie, że okoliczność podana w wypowiedzeniu faktycznie miała miejsce. Zdaniem Sądu chodzi o to, by prawdziwa (istniejąca) okoliczność podana w wypowiedzeniu, była jednocześnie przyczyną rzeczywistą, czyli tą okolicznością, która w danej sytuacji skłoniła pracodawcę do

zmiany dotychczasowych warunków pracy bądź płacy określonych w umowie. Rzecz w tym, by pracodawca nie ukrywał rzeczywistej przyczyny zmiany tych warunków, przytaczając jakąś inną, faktycznie występującą okoliczność, pozbawioną jednak znaczenia dla jego konkretnej decyzji o wypowiedzeniu umowy o pracę.

Powód twierdził, że przyczyna podana w decyzji odwołującej go z funkcji kierownika warsztatów jest nieprawdziwa, tym bardziej że podczas szeregu kontroli nadzór zwierzchni Ministra Sprawiedliwości nie wykazał żadnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu warsztatów szkolnych, a kontrola kuratorium w 2014 roku orzekła brak zaleceń pokontrolnych w stosunku do szkół w tym warsztatów szkolnych.

Analizując materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, w szczególności zeznania samej pozwanej, którym nie sposób odmówić waloru wiarygodności, stwierdzić należy, iż wskazaną w decyzji o odwołaniu powoda przyczynę dotyczącą zmiany zależności służbowych, trudno uznać za prawdziwą. G. K. w trakcie składania zeznań nie potrafiła jasno wskazać, na czym miałyby polegać zmiany zależności służbowych, nieudolnie utożsamiając je ze zmianą osoby kierownika warsztatów w miejsce powoda. Następnie twierdziła, że chciała sama dobierać współpracowników, do których ma zaufanie i nie wiedziała jak będzie wyglądała jej współpraca z powodem. Przyznała jednocześnie, że ceni pracę powoda i gdyby powód nie przebywał wówczas na zwolnieniu lekarskim i nie poinformował jej o swoich planach związanych z urlopem zdrowotnym, pozostałby na swoim dotychczasowym stanowisku pracy. Na stanowisko powoda powołała pierwszą osobę, która się na to zgodziła. Pozwana nie podała żadnego innego uzasadnienia dla dokonanego wyboru.

Jak wskazuje materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie prawdziwą przyczyną odwołania powoda z funkcji kierowniczej był fakt jego przebywania wówczas na zwolnieniu lekarskim i związana z tym perspektywa dłuższej nieobecności w pracy, a które to okoliczności podniosła w swoich zeznaniach pozwana i które jednocześnie wskazują na nieprawdziwość przyczyny podanej w decyzji o odwołaniu powoda z zajmowanego stanowiska kierowniczego. Zdaniem Sądu ówczesna sytuacja pozwanej, w której pozostała sama w nowym miejscu pracy i jej rozgoryczenie związane z brakiem pomocy powoda wdrożenia jej w nowe obowiązki, nie może być w żadnym razie przesłanką wystarczającą do odwołania wzorowego i oddanego placówce pracownika z funkcji kierownika warsztatów szkolnych.

Jednocześnie Sąd stanął na stanowisku, iż w realiach niniejszej sprawy mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 tej ustawy system oświaty obejmuje młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Fakt stosowania przepisów powyższej ustawy bezpośrednio do zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich wynika z art. 44h ust. 5 ustawy, który stanowi, że w szkole w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala wychowawca oddziału po zasięgnięciu opinii nauczycieli i wychowawców odpowiednio zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich.

Natomiast zgodnie z art. 37 ustawy w szkole lub placówce, w których zgodnie z ramowym statutem może być utworzone stanowisko wicedyrektora i inne stanowiska kierownicze, powierzenia tych stanowisk i odwołania z nich dokonuje dyrektor szkoły lub placówki, po zasięgnięciu opinii organu prowadzącego, rady szkoły lub placówki oraz rady pedagogicznej. Oczywistym jest zatem, mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i ustalony na jego podstawie stan faktyczny, że strona pozwana nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 37 ustawy (zasięgnięcia opinii organu prowadzącego, rady szkoły lub placówki oraz rady pedagogicznej), a co stanowi naruszenie przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę w rozumieniu art. 45 § 1 kp. Wprawdzie w niniejszej sprawie uzyskano zgodę Ministra Sprawiedliwości na odwołanie powoda ze stanowiska kierownika warsztatów szkolnych wynikającą z § 24 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2001r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla

nioletnich, jednakże zgoda ta bez opinii, o której mowa w art. 37 ustawy o systemie oświaty nie powoduje skuteczności decyzji dyrektora placówki o odwołaniu powoda ze stanowiska kierowniczego.

Mając powyższe na względzie sąd na podstawie art. 45 § 1 kp, mając na względzie wyłączenia wynikające z art. 69 kp orzekł o odszkodowaniu w wysokości trzymiesięcznego dodatku funkcyjnego (punkt I wyroku).

O obowiązku zwrotu kosztów sądowych (punkt II wyroku) orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.